

Innspill til Regjeringens forslag til politikk for å bedre tilstanden til villrein i Norge (Esben Fjeldstad Klima- og Miljødept. med direkte linje 918 79 512)

Eigil Reimers, Dr.philos., Professor emeritus UiO, NMBU

Villreinen i Norge er en ansvars art som i denne sammenheng innebærer at vi har et internasjonalt ansvar for å sikre artens eksistens i deres siste leveområder i Europa. Jeg har arbeidet med villrein fra begynnelsen av 1960-årene i alle våre villreinområder og etter hvert kommet til at villreinen i Norge ikke er en truet art. Den er imidlertid truet av ulike forvaltningsmessige forhold:

(1) Kommunal selvråderett i arealplanleggingen som ble innført i forrige stortingsperiode og som endret arealforvaltningen fra å være et nasjonalt til et kommunalt anliggende. Endringen har ført til at kommunene i søk etter inntektsbringende virksomhet har prioritert og tillatt utstrakt utbygging av hyttefelt med tilhørende aktivitetstilbud i form av ferdselsårer, skianlegg etc. og trafikk som «stjeler» seg inn i villreinområdene i en bit for bit strategi.

(2) Mattilsynet og Miljødirektoratet forvaltningsstrategi med mål å bekjempe/utrydde Skrantesyken eller CWD (Cronic Waisting Disease). Villreinen i Nordfjella ble fjernet med funn av 19 smittede rein. Senere er det oppdaget 2 smittede dyr på Hardangervidda. Bekjempelsen her har medført sterk inngripen i reinens bestandsdynamikk og atferd bl.a. ved utvidet jaktperiode, bestandsreduksjon, prioritert felling av bukk 2 år+ og motorisert vinterjakt. Dette har resultert i betydelig stress på reinen med følgeskader i form av reduserte vekter og flokkdannelse (som er reinens viktigste forsvarsmekanisme).

(3) Hardangervidda som er Norges største nasjonalpark, har naturlig nok sterke restriksjoner på inngrep. Det er overraskende at forvaltningsmyndighetene av hensyn til sauenæringen har plassert jerven som uønsket i området. Ikke bare strider dette mot selve ideen bak nasjonalparker, det fjerner også en viktig predator/åtseleter i systemet som kunne ha bidratt til å holde skrantesyken i sjakk

Oslo, 11. september 2023